

การรักษาความปลอดภัยขั้นพื้นฐาน

มาตรการในการรักษาความปลอดภัยสถานที่

คำจำกัดความ

มาตรการที่กำหนดขึ้นเพื่อพิทักษ์ รักษาให้ความปลอดภัยแก่ ที่สงวน อาคาร และสถานที่ของส่วนราชการหรือหน่วยงาน ตลอดจนวัสดุ อุปกรณ์ เจ้าหน้าที่และเอกสารในอาคารสถานที่ดังกล่าวให้พ้นจากการโจรกรรม การจารกรรม และการก่อวินาศกรรม หรือเหตุอื่นใด อันอาจทำให้เสียสมรรถภาพในการปฏิบัติภารกิจของส่วนราชการได้

ข้อพิจารณาในการวางมาตรการ รปภ.สถานที่

๑. ปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่จะต้องนำมาพิจารณาในมาตรการ รปภ.

- ความสำคัญของภารกิจและสิ่งที่จะต้อง รปภ.
- สภาพของสถานที่ พื้นที่ที่จะต้อง รปภ.
- ลักษณะที่ตั้งทางภูมิศาสตร์
- สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ
- อุดมการณ์ทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่
- พฤติการณ์ของฝ่ายที่เป็นศัตรู ชีตความสามารถ วิธีที่ศัตรูจะนำมาใช้
- การสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น

๒. การวางมาตรการต้องเหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ เพราะปัจจัยที่เกี่ยวข้องของพื้นที่แต่ละแห่งไม่เหมือนกัน

๓. ในการออกแบบก่อสร้างสถานที่ที่สำคัญ หรือมีสิ่งที่เป็นความลับที่จะต้องพิทักษ์รักษา ควรพิจารณาด้านการ รปภ.ตั้งแต่ขั้นการออกแบบ

ภัยอันตรายที่ควรพิจารณาเกี่ยวกับสถานที่

๑. ภัยอันตรายที่เกิดจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม ลมพายุ ไฟป่า แผ่นดินไหว

๒. ภัยอันตรายที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์

- โดยไม่เจตนา หรือไม่ได้ตั้งใจ ส่วนมากเกิดจากการประมาทเลินเล่อ รู้เท่าไม่ถึงการณ์ ทำให้เกิดอุบัติเหตุ

- โดยเจตนา หรือตั้งใจ ผู้กระทำมักตั้งใจและปกปิดการกระทำของตน เพราะมีความผิดทางอาญาเป็นภัยที่คุกคามองค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ

ข้อพิจารณามาตรการในการรักษาความปลอดภัยสถานที่

๑. เครื่องกีดขวาง
๒. ระบบแสงสว่าง
๓. เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย, เเวร รปภ. ประจำวัน
๔. การควบคุมบุคคลและยานพาหนะ
๕. การจัดพื้นที่ที่มีการรักษาความปลอดภัย
๖. การป้องกันอัคคีภัย
๗. มาตรการเสริมการ รปภ.
๘. การตรวจสอบระบบ รปภ. และการรายงาน

๑. เครื่องกีดขวาง

เครื่องมือที่ใช้ป้องกัน ชัดขวาง หรือหน่วงเหนี่ยว บุคคลหรือยานพาหนะ ที่ไม่มีสิทธิเข้าไปในพื้นที่รักษาความปลอดภัย

ประเภทของเครื่องกีดขวาง

- เครื่องกีดขวางทางธรรมชาติ
- เครื่องกีดขวางที่ประดิษฐ์ขึ้น
- ข้อพิจารณาเกี่ยวกับรั้ว
- ไม่ควรอยู่ใกล้สิ่งก่อสร้าง ต้นไม้ ที่อาจป็นข้ามรั้วเข้ามาได้
- ควรห่างจากตัวอาคารอย่างน้อย ๘๐ ฟุต
- ควรสูงประมาณ ๘ ฟุต หรือไม่ต่ำกว่า ๖ ฟุต
- ตอนบนของรั้วควรมีกระบังหรือเหล็กที่ยื่นออกมาทำมุมกับรั้วเป็นมุม ๔๕ องศา กว้างประมาณ ๑๘-๒๔ นิ้วฟุต ซึ่งด้วยลวดหนามตามยาวประมาณ ๔-๖ เส้น

๒. ระบบแสงสว่าง

วัตถุประสงค์ เพื่อ :

- ให้มองเห็นบริเวณรั้ว
- เขตหวงห้ามต่าง ๆ
- ตัวอาคารสถานที่

ประเภทของการให้แสงสว่าง

- ใช้แสงสว่างโดยตรง
- ใช้แสงสว่างกระจายไปทั่ว

ข้อพิจารณาการให้แสงสว่าง

- ต้องมี จนท.รับผิดชอบดูแลรักษาและทดลอง
- อย่าให้แสงสว่างพร่าตา จนท.รปภ.

- มีเครื่องกำเนิดไฟฟ้าสำรอง
- อย่าให้มีพื้นที่อับแสง
- กรณีเป็นรั้วทึบ ต้องให้แสงสว่างทั้งภายใน และภายนอก
- มีไฟฉายสำหรับ จนท.รปภ.สำหรับตรวจตรา

๓. เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย

ข้อพิจารณาเกี่ยวกับ จนท.รปภ.

๓.๑ จำนวน

- จำนวนเส้นทางเข้า-ออก
- ลักษณะของงานและทรัพย์สินที่พึงได้รับการพิทักษ์รักษา
- จำนวนผู้มาติดต่อ
- จำนวนบริเวณเขตหวงห้าม
- จำนวนยานพาหนะที่ผ่านเข้า-ออก
- จำนวน จนท.ในสวนราชการนั้น
- เวลาพักผ่อน จนท.

๓.๒ ที่ตั้ง สามารถปฏิบัติงานได้สะดวก

- มีที่เก็บอาวุธ เครื่องมือเครื่องใช้ เครื่องมือสื่อสาร
- ต้องมี จนท.รปภ. ประจำอยู่เสมออย่างน้อย ๑ คน

๓.๓ การติดต่อสื่อสาร

- มีเครื่องมือสื่อสาร
- วิธีการติดต่อสื่อสาร

๓.๔ ระบบสัญญาณแจ้งภัย

- การมีเครื่องมือทางเทคนิคตรวจ

๓.๕ การฝึกอบรม

- การป้องกันการจลาจล, การก่อวินาศกรรม
- บริเวณสถานที่/จุดสำคัญ ผู้ควบคุมระบบไฟฟ้า เครื่องมือดับเพลิง
- การติดต่อสื่อสาร
- วิธีการต่อสู้ป้องกันตัว
- เขตหวงห้ามเด็ดขาด

๓.๖ เครื่องแบบและอาวุธ

๔. การควบคุมบุคคลและยานพาหนะ

๔.๑ การควบคุมบุคคล :

๔.๑.๑ จัดให้มีบัตรผ่านสำหรับบุคคลภายใน

- ปลอมแปลงยาก
- เปลี่ยนรูปแบบตามระยะเวลาที่สมควร
- มีรายละเอียดต่าง ๆ เช่น รูปถ่าย ชื่อ ลายมือชื่อ ส่วนสูง น้ำหนัก เป็นต้น

๔.๑.๒ จัดให้มีป้ายแสดงตนสำหรับทั้งบุคคลภายในและภายนอก

๔.๑.๓ จัดให้มีการบันทึกหลักฐานสำหรับบุคคลภายนอก

๔.๑.๔ จัดให้มีที่พักผู้มาติดต่อเป็นพิเศษต่างหาก

๔.๒ การควบคุมยานพาหนะ

๔.๒.๑ มี จนท.ตรวจสอบยานพาหนะประจำอยู่ ณ ช่องทางเข้า – ออก ของสถานที่

๔.๒.๒ ทำบันทึกหลักฐานยานพาหนะเข้า - ออก

- วันและเวลาที่ผ่านเข้า
- ชื่อคนขับและคนโดยสาร
- เลขทะเบียนยานพาหนะ
- ลักษณะและจำนวนสิ่งของที่นำเข้าและออก
- วัตถุประสงค์และสถานที่ที่จะเข้าไป
- วันและเวลาที่ผ่านออก

๔.๒.๓ จัดที่จอดรถให้ห่างจากตัวอาคารที่สำคัญหรือสิ่งของที่ติดเพลิงง่าย ไม่น้อยกว่า

๖ เมตร

๕. การจัดพื้นที่ที่มีการรักษาความปลอดภัย

พื้นที่ที่มีการกำหนดขอบเขตโดยแนวขีด ซึ่งมีข้อจำกัดและการควบคุมการเข้า – ออก เป็นพิเศษ ต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

๕.๑ กำหนดให้พื้นที่ควบคุม

- กำหนดให้มีการควบคุมบุคคลและยานพาหนะ

๕.๒ กำหนดให้มีพื้นที่หวงห้าม

- หวงห้ามเด็ดขาด
- หวงห้ามเฉพาะ

๖. การป้องกันอัคคีภัย

เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ต้องมีความรู้เกี่ยวกับเรื่อง :

๖.๑ ประเภทของไฟ

๖.๒ เครื่องมือเครื่องใช้ในการดับเพลิง

- ๖.๓ การติดต่อสื่อสาร แผนผังอาคาร
- ๖.๔ ที่ตั้งและหมายเลขโทรศัพท์ของหน่วยดับเพลิง
- ๖.๕ แผนการดับเพลิง

ประสิทธิภาพในการรักษาความปลอดภัย

หน้าที่ของพนักงานรักษาความปลอดภัย

พนักงานรักษาความปลอดภัยมีหน้าที่อำนวยความสะดวกแก่บริเวณและสถานที่ รวมถึงทรัพย์สินของนายจ้าง และอาจรวมถึงการจัดการจราจร ในพื้นที่ซึ่งตนรับผิดชอบ โดยการได้รับมอบอำนาจจากนายจ้าง ผู้เป็นเจ้าของบริเวณและสถานที่ดังกล่าว

ดังนั้น พนักงานรักษาความปลอดภัยจึงมีสิทธิเพียงพอที่นายจ้างได้มอบอำนาจไว้ และไม่เกินกว่าที่กฎหมายกำหนดให้ผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินกระทำได้เพื่อปกป้องสิทธิของตนเอง

การป้องกันเหตุ

- มีการออกตรวจบริเวณที่รับผิดชอบ
- สังเกตสภาพแวดล้อมต่างๆ และจำสิ่งที่ผิดปกติ
- สังเกตบุคคลภายนอก ซึ่งผ่านเข้า - ออก
- มีการจตรายละเอียดของยานพาหนะที่ผ่านเข้า - ออก

การออกตรวจพื้นที่

เป็นการป้องกันเหตุที่สำคัญ เนื่องจากเป็นการลดช่องว่างในการก่อเหตุของคนร้าย ซึ่งหากพนักงานรักษาความปลอดภัยมีการออกตรวจอย่างสม่ำเสมอ ทำให้คนร้ายที่คิดจะก่อเหตุ รู้สึกว่าบริเวณที่จะเข้ามาก่อเหตุ มีพนักงานรักษาความปลอดภัยอยู่ โอกาสที่จะหนีรอดน้อย คนร้ายอาจล้มเลิกความคิดในการกระทำผิด

บริเวณที่ควรให้ความสำคัญในการออกตรวจ

- บริเวณลานจอดรถ หรืออาคารจอดรถ
- บริเวณตู้เอทีเอ็ม
- บริเวณจุดอัป หรือ ช่องทางที่คนร้ายอาจเข้าลักทรัพย์ในอาคาร
- ตึก หรือ อาคารที่เก็บเอกสารหรือทรัพย์สินมีค่า

การสังเกตจดจำตำหนิรูปพรรณ

ก่อนที่คนร้ายจะลงมือก่อเหตุ คนร้ายมักมีการสำรวจเส้นทาง หรือเข้ามาดูสถานที่ก่อน ดังนั้น หากพนักงานรักษาความปลอดภัยสังเกต หรือพบว่าบุคคลผู้มีลักษณะและพฤติกรรมต้องสงสัย ควรเข้าไปสอบถามจดชื่อ และทะเบียนรถไว้ เพื่อเป็นการป้องกันเหตุ

การสังเกตจดจำตำหนิรูปพรรณของคนร้าย และยานพาหนะที่ถูกต้องเป็นการช่วยเหลือตำรวจในการสกัดจับ และติดตามคนร้าย

บุคคลที่มีพฤติกรรมน่าสงสัย

- ในการก่อเหตุเกี่ยวกับทรัพย์ ผู้ก่อเหตุมักเป็นวัยรุ่นชาย ลักษณะท่าทางลุกลี้ลุกลน ส่วนมากมักจะมีผู้ร่วมกระทำผิด กล่าวคือ คนร้ายมักจะนั่งซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์มากถึง ๒ คน และ สวมใส่หมวกกันน็อคปิดหน้ามิดชิด

- สังเกตสิ่งที่มีผู้เข้ามา หรือออกนอกบริเวณที่รับผิดชอบนำติดตัวมาด้วย เช่น อุปกรณ์เครื่องมือช่างในการงัดแงะต่าง ๆ หรือ สิ่งที่น่าติดตัวออกไป

วิธีการสังเกตจดจำลักษณะบุคคล

๑. หลักการสังเกตจดจำตำหนิรูปพรรณ มีดังนี้

- ๑.๑ สังเกตจดจำสิ่งที่เห็นง่ายไปสู่สิ่งที่เห็นยาก
- ๑.๒ สังเกตจดจำลักษณะเด่น ตำหนิ ไปสู่ลักษณะธรรมดา
- ๑.๓ พยายามอย่าจดจำทุกสิ่งทุกอย่าง แต่ให้จดจำบางอย่างที่จำได้อย่างแม่นยำ
- ๑.๔ หากพบเหตุกับตนเอง อย่าถามผู้อื่นที่อยู่ในเหตุการณ์ว่าเห็นอะไร ให้รีบบันทึกสิ่งที่ตนเองเห็นและจดจำได้ในกระดาด และมอบข้อมูลนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อไป

๒. สิ่งที่สามารถจดจำได้ง่าย และควรจดจำก่อน

- ๒.๑ เพศ - เป็นชาย หญิง หรือกระเทย
- ๒.๒ วัยเด็ก - วัยรุ่น ผู้ใหญ่ แก่ ฯลฯ อายุประมาณเท่าใด
- ๒.๓ รูปร่าง - สูง เตี้ย อ้วน ผอม สั้นท้วม ฯลฯ
- ๒.๔ ผิวเนื้อ - ขาว ขาวเหลือง ดำ แดง ซีด เทียวย่น ฯลฯ
- ๒.๕ เชื้อชาติดูจากใบหน้า - ว่าเป็นไทย จีน ลูกครึ่ง แขก ฯลฯ
- ๒.๖ รูปหน้า - รูปไข่ กลม ยาว เหลี่ยม ฯลฯ
- ๒.๗ ผม - สั้น หงอก หนา หยิก ตัดทรงแบบใด สีอะไร ฯลฯ
- ๒.๘ ปาก - กว้าง แคบ ริมฝีปากหนา บาง ฯลฯ
- ๒.๙ หู - กาง ใหญ่ เล็ก ตึงหูแหลม ฯลฯ
- ๒.๑๐ ตา - เล็ก โต พอง โปน ตาชั้นเดียว สองชั้น ตาเข สวมแว่นตาแบบใด ฯลฯ

๓. สิ่งที่เป็นจุดเด่นผิดปกติ ตำหนิที่อาจจดจำได้ง่าย

- ๓.๑ ตำหนิ แผลเป็นบนใบหน้า ไฝ ปาน หูด เนื้องอก มีลักษณะอย่างไร อยู่ส่วนใดของร่างกาย
- ๓.๒ แผลเป็น มีลักษณะอย่างไร ขนาดเท่าใด อยู่ส่วนใดของร่างกาย
- ๓.๓ ลายสัก สักรูปอะไร สีอะไร อยู่ที่ส่วนใดของร่างกาย
- ๓.๔ ความพิการ ตาบอด หูหนวก ไม้ แขนขาด้วน ลิ้น ปากเบี้ยว ฯลฯ
- ๓.๕ ท่าทางการเดิน เดินตัวตรง ตัวเอียง ขากระเผลก ฯลฯ

- ๓.๖ สำเนียงการพูด พูดช้า พูดเร็ว ติดอ่าง สำเนียงคนไทย จีน ฝรั่งเศส หรือสำเนียงภาคใด
- ๓.๗ การกระทำบ่อยๆ เช่น สูบบุหรี่จัด เคี้ยวหมากฝรั่ง ชอบล้างกระเป๋า
- ๓.๘ การแต่งกาย จดจำเสื้อ กางเกง เช่น เสื้อแขนสั้น-ยาว, กางเกงขาสั้น-ยาว ฯลฯ แบบของเสื้อ-กางเกง เช่น ยีน เสื้อยืด เสื้อเชิ้ต เครื่องแบบนักศึกษา สีอะไร ลายแบบไหน มีตัวเลขอะไรหรือไม่
- ๓.๙ เครื่องประดับ มีเครื่องประดับอะไรบ้างที่เห็นได้ชัด เช่น แว่นตา นาฬิกา แหวน สร้อย กระเป๋าถือ ฯลฯ เท่าที่จะทราบ

๔. กรณีที่คนร้ายมีการพลางใบหน้า

เช่น สวมแว่นตากันแดด สวมหมวกกันน็อค สวมหมวก หน้ากาก คลุมศีรษะด้วยถุง ให้ท่านสังเกตส่วนอื่นๆของร่างกายที่มีได้พรางและสามารถจดจำได้ง่าย

การสังเกตจดจำพาหนะของคนร้าย หรือผู้ต้องสงสัย

๑. หลักการสังเกตจดจำยานพาหนะ มีดังนี้

- ๑.๑ สังเกตจดจำสิ่งที่ใหญ่ เห็นง่ายไปสู่สิ่งที่เห็นยาก
- ๑.๒ สังเกตจดจำตำหนิ รอยชน สติกเกอร์ จุดเด่นต่างๆ
- ๑.๓ อย่าจดจำทุกสิ่งทุกอย่าง แต่ให้จดจำบางสิ่งที่ท่านจำได้อย่างแม่นยำ
- ๑.๔ หากพบเหตุซึ่งหน้า เมื่อคนร้ายหลบหนีไปแล้ว อย่าถามผู้อื่นว่าเป็นอย่างไร ให้รีบบันทึกลักษณะเอาไว้ และมอบให้ตำรวจ

๒. สิ่งที่สามารถจดจำได้ง่ายและควรจดจำก่อน

- ๒.๑ ประเภทของรถ เช่น จักรยานยนต์, รถยนต์เก๋ง, กระบะ ฯลฯ
- ๒.๒ สีของรถ เป็นรถสีใด ลายใด
- ๒.๓ ความเก่าใหม่ เป็นรถค่อนข้างเก่า หรือใหม่
- ๒.๔ ยี่ห้อ เป็นรถยี่ห้ออะไร รุ่นใด ปี พ.ศ.ใด (เท่าที่ทราบ)
- ๒.๕ หมายเลขทะเบียน ดูได้จากแผ่นป้ายทะเบียน ให้จดจำทั้งหมดตัวอักษร และหมายเลข โดยถ้าเป็นรถต่างจังหวัด ให้จดจำชื่อจังหวัดด้วย และหากเป็นรถยนต์แผ่นป้ายทะเบียนของรถประเภทต่างๆ จะแตกต่างกัน เช่น หากเป็นรถเก๋งส่วนบุคคล แผ่นป้ายทะเบียนจะมีสีพื้นเป็นสีขาว ตัวหนังสือเป็นสีดำ หรือหากเป็นรถของราชการ หากเป็นรถแท็กซี่ป้ายทะเบียนจะเป็นสีเหลือง

อนึ่งในการสังเกตแผ่นป้ายทะเบียน ควรสังเกตด้วยว่าแผ่นป้ายทะเบียนนั้น มีการติดตั้งไว้อย่างแน่นหนา หรือ เป็นลักษณะติดเพื่ออำพราง และให้สังเกตว่ามีการอำพรางเลขทะเบียนหรือไม่ เช่น นำสติกเกอร์มาปิดทับตัวหนังสือไว้ หรือการลบเลือนของตัวหนังสือ ซึ่งปัจจุบันจากสถิติการจับกุมคนร้าย พบว่าคนร้ายที่ก่อเหตุ มักไม่ติดแผ่นป้ายทะเบียน หรือติดแผ่นป้ายทะเบียนปลอม

๓. สิ่งที่เป็นตำหนิ รอยชน จุดเด่นที่เห็นได้ชัด

- ๓.๑ ตำหนิ เช่น กระจกแตก สีลอก มีรอยเจาะที่ตัวถังของรถ ฯลฯ
- ๓.๒ รอยชน รอยยุบ รถมีร่องรอยการถูกเฉี่ยวชนบริเวณใด มากน้อยอย่างไร

๓.๓ จุดเด่น เช่น เป็นรถที่แต่งเพื่อใช้แข่ง มีเสาอากาศวิทยุ หรือติดอุปกรณ์พิเศษต่างๆ

๓.๔ ติดสติ๊กเกอร์บริเวณใด เป็นรูปหรือเครื่องหมาย หรือข้อความอย่างไร ติดฟิล์มกรองแสงที่มาก-น้อย อย่างไร

๓.๕ รายละเอียดอื่นๆ เท่าที่สามารถจดสามารถจดจำได้ เช่น เสียงท่อไอเสีย เสียงแตร ฯลฯ

การสังเกตรายานพาหนะรถยนต์ และรถจักรยานยนต์

รถจักรยานยนต์

- จดจำเลขทะเบียน รถประเภทผู้ชาย ผู้หญิง สีรถ ยี่ห้อ รุ่น สติกเกอร์ที่ตกแต่ง ฯลฯ

รถยนต์

- จดจำหมายเลขทะเบียน ประเภทรถเก๋ง กระบะ สีรถ ยี่ห้อ รุ่น สติกเกอร์ต่างๆ ลักษณะพิเศษ เช่น โหลตเดี่ยว ไฟท้าย ไฟหน้า ฯลฯ

สรุปหลักการสังเกตจดจำตำหนิรูปพรรณของบุคคล และยานพาหนะ

ทั้งหมดที่ได้กล่าวไปนั้นเป็นเพียงแนวทางในการที่ท่านจะใช้ในการสังเกตจดจำตำหนิรูปพรรณของบุคคล ลักษณะของยานพาหนะที่ต้องสงสัย การที่ท่านจะจดจำได้ดั่งนั้นขึ้นอยู่กับว่าท่านมีความสนใจ และมีการฝึกฝนในการจดจำตามแนวทางนี้มากน้อยเพียงใด วิธีการฝึกจดจำนั้นไม่ใช่ของยาก ท่านอาจฝึกฝนจดจำบุคคลที่เดินผ่านไปมาหรือยานพาหนะที่ผ่านไปมาแล้วลองบันทึกสิ่งที่ท่านจดจำได้ แล้วนำไปตรวจสอบกับบุคคล ยานพาหนะจริง อย่างไรก็ตามข้อสำคัญของการสังเกตจดจำจะเป็นประโยชน์ต่อการสอบสวนของตำรวจก็คือ ข้อมูลที่แม่นยำ ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด ดังนั้นหากท่านไม่แน่ใจในข้อมูลใดๆ ก็ไม่ควรใช้วิธีเดาหรือคิดเอาเอง เพราะถ้าให้ข้อมูลเหล่านี้กับตำรวจแล้วอาจทำให้เกิดการไขว้เขว สับสนแก่การปฏิบัติงานของตำรวจอย่างแน่นอน

.....